

LUMO

2

13. Latinalainen Amerikka

Latinalaisen Amerikan uskonnollisuus

- Maailman katolilaisista 40 % asuu Latinalaisessa Amerikassa.
- Helluntailaisuuden ja karismaattisuuden suosio on kasvussa.
- Kirkot tekevät merkittävää sosiaalityötä.
- Katolisuus saapui alueelle 1400-luvun lopussa espanjalaisten ja portugalilaisten valloittajien mukana.
- Metodistit ja baptistit tulivat 1800-luvulla eurooppalaisten siirtolaisten mukana.
- Lisäksi Latinalaiseen Amerikkaan on levinnyt amerikkalaistaustaisia vapaita suuntia 1900-luvun taitteesta alkaen ja helluntailaisuutta 1950-luvulla.

Katolinen kirkko Latinalaisessa Amerikassa

- Katolisuuteen sekoittui elementtejä alkuperäisistä uskonnoista.
- Kirkon asema vakiintui 1600-luvun alkuun mennessä, minkä jälkeen keskityttiin koulutuksen lisäämiseen.
- Monet valloitetut alueet taistelivat itsenäisyydestään pitkälle 1800-luvulle. Itsenäistyneissä valtioissa kirkko ja valtio erotettiin toisistaan ja sääntökuntien toimintaa rajoitettiin.

- Kirkko nähtiin esteenä modernin valtion synnylle. Se haki tukea konservatiivisilta puolueilta, joissa katolisuus on edelleen merkittävässä asemassa.
- Nykyään kirkko osallistuu aktiivisesti koulutukseen ja terveydenhuoltoon.
- Katolisella kirkolla oli valta-asema Latinalaisessa Amerikassa 1940–1950-luvuille saakka.

Vapautuksen teologia vastustaa yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta

- Maailmansotien jälkeen sotilaalliset ryhmät ottivat vallan monissa Latinalaisen Amerikan valtioissa.
- Sotilasdiktatuurien seurauksena syntyi **vapautuksen teologia**.
 - Kirkon sanomaa sopeutettiin ihmisten elinolosuhteisiin.
 - Yhdistää sosialistisia ja kristillisiä ihanteita epäkohtien poistamiseksi.
 - Yhteiskunnalliset ongelmat tunnustettiin Vatikaanin II kirkolliskokouksessa 1960-luvulla.
 - Kirkko toimi oikeudenmukaisen yhteiskunnan saavuttamiseksi.
- Kirkon sisällä ja hallitusten kanssa oli ristiriitoja.
- 1990-luvulla maat demokratisoituivat.
 - keskeisiä kysymyksiä: alkuperäiskansojen kohtelu, sukupuolten tasa-arvo, ympäristökysymykset ja talouskriisin seuraukset

Helluntailaisuus ja karismaattinen kristillisuus kasvavat voimakkaasti

- Protestanttisia liikkeitä kutsutaan nimellä *evangélicos*.
- Helluntailaisuus on nopeimmin kasvava liike.
- Katolisuudesta siirrytään pois voimakkaasti.
 - syitä: voimakas evankelioimistyö, halu henkilökohtaiseen uskonkokemukseen, tunteisiin vetoava jumalanpalvelus, menestyksen teologia, moraalikysymykset, sosiaalinen vastuu, yhteensopivuus alueen alkuperäisuskontojen kanssa, yhteisöllisyys
- Myös puolet Brazilian katolilaisista edustaa karismaattista suuntaa.
- Sosiaalinen työ on edistänyt kansalaisyhteiskunnan kehittymistä.

Luonnonuskonnot ja synkretismi

- Kristinuskoon yhdistellään afrikkalaistaustaisia uskomuksia ja käytänteitä sekä alueen alkuperäisiä uskomuksia.
- Esimerkiksi **candombléssa** katoliseen uskonnonharjoitukseen yhdistyy afrikkalaisia uskonnollisia perinteitä ja **umbandassa** afrikkalaisia perinteitä, alueen alkuperäisiä uskomuksia sekä spiritismiä.
- Sekä katolilaiset että protestantit harjoittavat alkuperäisiä uskontoja tai vodou-sukuisia uskontoja.